

FEAD a European Food Banks Federation

2019 Prováděcí zpráva

Obsah

1.

FEAD a European Food Banks Federation: přehled / strana 1

2.

FEAD – To nejdůležitější z roku 2019 / strana 3

3.

FEAD a European Food Banks Federation v době covid-19 / strana 8

FEAD a European Food Banks Federation: přehled

Fond evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD) byl založen v roce 2014 s cílem řešit ty nejhorší formy chudoby v EU, jako je např. nedostatek potravin nebo chudoba a bezdomovectví dětí. Jeho celkový rozpočet na programové období 2014-2020 činí 3,8 mld. EUR (v současných cenách). EU poskytuje až 85 % financování a zbytek je doplňován z vlastních zdrojů členských států. Tím se celkový objem fondu dostává na částku přibližně 4,5 mld. EUR.

Členské státy mohou fond využívat dvěma způsoby:

- v rámci operačního programu potravinové a/nebo základní materiální pomoci (OP I); a/nebo
- v rámci operačního programu sociální inkluze (OP II)¹.

Dvacet tři členských států si vybralo OP I a čtyři se rozhodly pro OP II. Žádný členský stát nevyužil možnosti mít oba typy operačních programů. Jako jediný evropský fond zabývající se řešením těch nejzávažnějších forem chudoby je FEAD nástrojem pro naplňování základních potřeb těch nejohroženějších občanů. A kromě toho vedle zmírňování chudoby prostřednictvím potravinové a/nebo základní materiální pomoci zavedl FEAD inovace, jež nabízejí členským státům možnosti zahájit skutečné procesy sociálního začleňování.

¹ Podle údajů z pracovního dokumentu Komise *Hodnocení Fondu evropské pomoci nejchudším osobám v polovině období* (str. 7) platí ve vztahu k operačním programům následující: OP I Potravinová pomoc: BE, BG, EE, ES, FI, FR, MT, PL, SL, UK, OP I Základní materiální pomoc: AT a OP I Potravinová a základní materiální pomoc: CY, CZ, EL, HR, IE, IT, LT, LU, LV, PT, RO, SK; OP II – Sociální inkluze: DE, DK, NL, SE.

² Evropská komise, *Pracovní dokument Komise: Hodnocení Fondu evropské pomoci nejchudším osobám v polovině období*, 27. března 2019

12,7 mil.

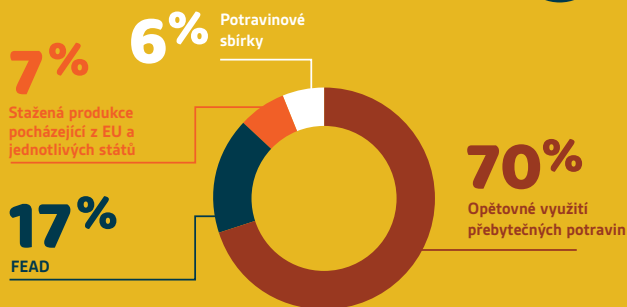
lidí podpořilo FEAD
každý rok v letech
2014 až 2017

1,3 mil.

tun potravin bylo
rozděleno v letech
2014 až 2017²

Od zřízení European Food Banks Federation (FEBA) se někteří její členové podílejí na implementaci fondu a přispívají k distribuci potravin a/nebo základního zboží dobročinným organizacím, jež pomáhají lidem v nouzi. Přestože hlavním cílem členů FEBA je předcházení plýtvání potravinami a omezování nedostatečného zajištění potravin prostřednictvím opětovného využití a přerozdělování bezpečných a požitelných potravin, jež by se jinak staly potravinovým odpadem, **představuje FEAD doplňkový zdroj dodávek přebytečných potravin získaných z potravinového řetězce**, jakož i pro jiné kanály, jako je např. ovoce a zelenina, které byly staženy z trhu, nebo potraviny získané od individuálních dárců.

Zdroje potravin získávaných potravinovými bankami

9,5 mil.

nejchudších osob získalo pomoc v rámci sítě FEBA v roce 2019 prostřednictvím

45 283

místních partnerských organizací díky profesionálnímu přístupu

32 280

spolupracovníků (z toho 84 % dobrovolníků), kteří pomohli rozdělit

768 000

tun potravin, z nichž 17 % pocházelo od FEAD

Přečtěte si Výroční zprávu
FEBA za rok 2019!

Malý fond s ambiciózním cílem

Fond podporuje sociální soudržnost, posiluje sociální začlenění, a v konečném důsledku tak napomáhá dosahování cíle, jímž je vymýcení chudoby v Unii, neboť přispívá k dosažení cíle strategie Evropa 2020, jímž je snížení počtu osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením do roku 2020 nejméně o 20 milionů, přičemž současně doplňuje strukturální fondy.

Fond přispívá k dosahování specifického cíle, jímž je zmírnění nejhorších forem chudoby, tím, že poskytuje nejchudším osobám pomoc nefinanční povahy: potraviny nebo základní materiální pomoc a činnosti na podporu sociálního začlenění nejchudších osob. Fond doplňuje udržitelné národní programy zaměřené na vymýcení chudoby a sociální začlenění.³

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 223/2014 ze dne 11. března 2014 o Fondu evropské pomoci nejchudším osobám, 11. března 2014

2.

FEAD – To nejdůležitější z roku 2019

S cílem shromáždit data a informace, jež by prokázaly vliv FEAD, rozeslala FEBA na začátku července 2020 průzkum zaměřený na implementaci FEAD v roce 2019 svým 12 členským zemím využívajícím pomoc z fondu: Belgie, Česká republika, Estonsko, Francie, Irsko, Itálie, Litva, Polsko, Portugalsko, Řecko, Slovensko a Španělsko.⁴

Tento průzkum se zaměřoval především na kampaň FEAD z roku 2019 a na nedávná zvláštní opatření zavedená na základě změny nařízení o FEAD v reakci na dopady covidu-19.⁵ Tato zpráva shrnuje odpovědi zaslané 10 z 12 členských zemí FEBA, jež byly zapojeny do implementace FEAD.⁶

⁴ Co se týče Řecka, je specifikováno, že v roce 2019 Food Bank Greece uchovávala 53 193 kg potravin od FEAD na vyžádání města Atény, nebylo však dovoleno, aby je redistribuovala svým přidruženým dobročinným organizacím.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/559 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 223/2014, pokud jde o zavedení zvláštních opatření reagujících na rozšíření onemocnění COVID-19, 24. dubna 2020

⁶ Státy, které odpověděly na průzkum: Belgie, Česká republika, Estonsko, Francie, Irsko, Itálie, Litva, Portugalsko, Řecko a Španělsko. Od Polska a Slovenska nebyly odpovědi obdrženy.

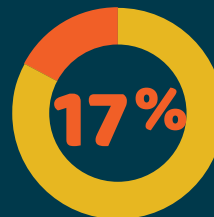
členů FEBA získalo potraviny pocházející z FEAD a/nebo z národních fondů/programů. Těmito státy jsou Belgie, Česká republika, Estonsko, Francie, Irsko, Itálie, Litva, Polsko, Portugalsko, Řecko, Slovensko a Španělsko.

Celkové množství potravin pocházejících z FEAD pro 12 členů FEBA

126 269

tun potravin z
FEAD
přerozděleno

z celkového množství potravin přerozdělených evropskými potravinovými bankami v roce 2019 (768 000 tun potravin)

37%

Celkové množství potravin rozdělených fondem FEAD se v jednotlivých zemích pohybuje od

4%

do

10 048

místních partnerských organizací obdrželo potravinovou a/nebo základní materiální pomoc od FEAD prostřednictvím členů FEBA⁷

téměř

5 mil.

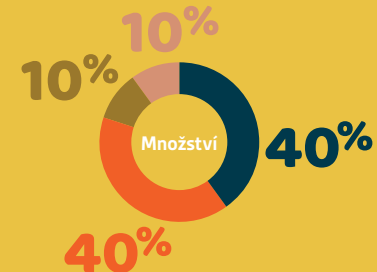
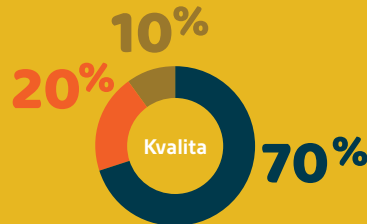
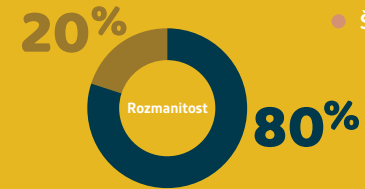

nejchudších osob využilo potravinové a/nebo základní materiální pomoci od FEAD a také potravinové pomoci pocházející z dalších zdrojů (např. přebytečné potraviny z potravinářských řetězců, darované potraviny z potravinových sbírek atd.)

Ve vztahu k množství, kvalitě, rozmanitosti a nutriční hodnotě vyjádřili respondenti na potraviny FEAD pozitivní názor. Sortiment potravin FEAD je velice široký – od základních potravin, jako je mouka, těstoviny, rýže, cukr a mnoho dalšího, až po konzervované a mražené výrobky, včetně masa, zeleniny a ovoce, ale zahrnuje i další druhy potravin, například čerstvé ovoce a zeleninu, čokoládu, kávu a čaj.

Jak hodnotíte potraviny z FEAD?

- Vynikající
- Dobré
- Přijatelné
- Špatné

⁷ Odpovědi ze 7 členských států FEBA: Belgie, Česká republika, Estonsko, Francie, Irsko, Itálie, Španělsko

Na národní úrovni je FEAD realizován řídicími orgány (ŘO) ve spolupráci s celou řadou partnerských organizací (PO), jako jsou členové FEBA a další organizace občanské společnosti. Některé otázky z průzkumu byly zaměřeny na vztah mezi řídicími orgány a členy FEBA a také na témata řešená během setkání.

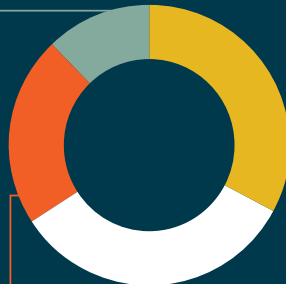
Jak byla vaše organizace řídicími orgány oslovena?

12%

Zaslání
informací
poštou

22%

Poradenský
výbor se všemi
partnerskými
organizacemi na
národní úrovni

33%

Bilaterální setkání
mezi řídicími orgány
a vaší organizací

33%

Jiné

Jaká témata se řešila na setkáních mezi řídicími orgány a partnerskými organizacemi?

Nedostatečné ekonomické zdroje
na administrativní, přepravní a
skladovací náklady hrazené vaší
organizací

80%

Problémy se skladováním nebo
logistikou

50%

Nedostatek spolupráce s řídicími
orgány

30%

Nedostatek spolupráce s ostatními
partnerskými organizacemi

20%

Obtíže při shromažďování dat o
realizaci programu

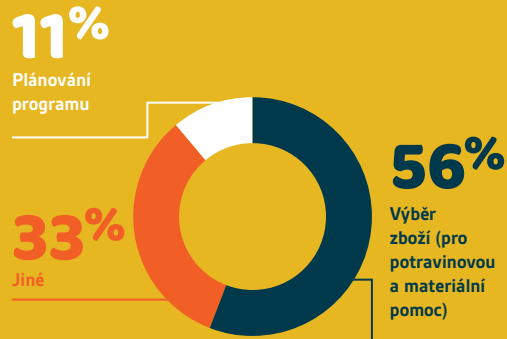
20%

Problémy spojené s kvalitou
potravin FEAD

10%

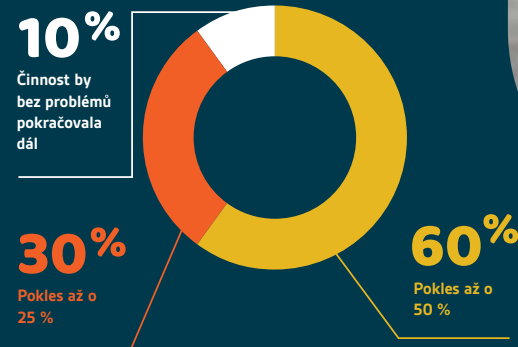
Průzkum poukázal na některé problémy, jako např. nedostatečné ekonomické zdroje na administrativní, přepravní a skladovací náklady vzniklé síti FEBA u 80 % respondentů, nedostatek skladovacích prostor nebo problémy s logistikou u 50 % respondentů, nedostatečnou spolupráci s řídicími orgány u 30 %, nedostatečnou spolupráci s ostatními partnerskými organizacemi a obtíže při shromažďování dat u 20 % a konečně problémy spojené s kvalitou potravin FEAD (10 %).

Jaké jsou hlavní problémy?

Výsledky průzkumu ukazují, že FEAD má rozhodující vliv na distribuci potravin ze strany potravinových bank místním spolupracujícím partnerským organizacím a jeho absence by měla velice zásadní důsledky. Pro 60 % respondentů by absence FEAD znamenala omezení aktivit o 25-50 % a pro 30 % by znamenala omezení o 10-25 %.

Co by podle vašeho názoru bylo důsledkem absence FEAD z hlediska aktivit vaší organizace?

**Průzkum
poukázal na
následující
pozitivní
aspekty FEAD**

80%

respondentů se domnívá, že dostupnost FEAD usnadňuje řešení potřeb místních partnerských organizací

90%

respondentů se domnívá, že FEAD má pozitivní vliv na stravování těch nejchudších (z hlediska množství a rozmanitosti produktů)

70%

respondentů se domnívá, že dostupnost FEAD uvolňuje ekonomické i jiné zdroje, které mohou být přesunuty na další aktivity v rámci sociální inkluze pro nejchudší (např. zdravotnictví, vzdělání, domácnost, práce atd.)

70%

respondentů se domnívá, že FEAD přispívá k zapojení místních partnerských organizací a koncových příjemců do různých kroků směřujících k sociální inkluzi (sociální dovednosti, školení, hledání práce atd.)

80%

respondentů se domnívá, že FEAD usnadňuje možnost navazovat spolupráci mezi jejich organizací a dalšími místními partnerskými organizacemi

90%

respondentů se domnívá, že FEAD usnadňuje spolupráci mezi jejich organizací a příslušnou lokalitou (např. sociálními službami, veřejnou správou atd.)

70%

respondentů se domnívá, že FEAD přispívá k tomu, aby se místní partnerské organizace a koncoví příjemci cítili být součástí místní komunity

60%

respondentů uvedlo, že díky FEAD mají pocit, že evropské instituce jsou blíže jejich vlastním organizacím a také nejchudším obyvatelům Evropy

3.

FEAD a European Food Banks Federation v době covid-19

Covid-19 vrhl světlo na roli, kterou hrají členové European Food Banks Federation. Prokazují svou odolnost svým každodenním úsilím a odhodláním a také tím, že jsou spolehlivými partnery dobročinných organizací, jež pomáhají potřebným.

Podle společného prohlášení Mezinárodní organizace práce, Organizace OSN pro výživu a zemědělství, Mezinárodního fondu pro rozvoj zemědělství a Světové zdravotnické organizace:

”

Ekonomické a sociální dopady způsobené pandemií jsou devastující: desítky miliónů lidí čelí riziku pádu do extrémní chudoby a počet podvyživených, který je v současné době odhadován téměř na

690 mil., by se mohl do konce roku zvýšit až o 132 mil⁸.

Stejná rizika se objevují i v Evropě. Naše nejnovější zpráva „European Food Banks today: commitment, creativity, and openness to change“ zveřejněná v září 2020 poukazuje na

30%

nárůst poptávky po potravinách přicházející z řad nových obětí chudoby: od lidí bez práce, rodin s dětmi a seniorů, kteří žijí sami

Přečtěte si zprávu “European Food Banks today: commitment, creativity, and openness to change”!

⁸ ILO, FAO, IFAD and WHO, Joint Statement Impact of COVID-19 on people's livelihoods, their health and our food systems, 13. října 2020

Pokud jde o pomoc ze strany FEAD, mezi hlavní problémy, na něž poukázali respondenti, patří **obtíže při uspokojování vyššího počtu žádostí o pomoc**, zejména od dobročinných organizací.

Jako příklad lze uvést Federación Española de Bancos de Alimentos (FESBAL), která zaznamenala 19% nárůst počtu příjemců, přičemž zároveň došlo k poklesu množství potravin rozdělovaných v rámci programu o 8 % v porovnání s loňským rokem.

I proto někteří z našich členů zdůraznili komplikace spojené s navýšením množství rozdělovaných potravin, zejména z hlediska logistiky a dostupných skladovacích prostor.

Kromě toho bylo k dispozici méně dobrovolníků, i když objem prací výrazně narostl, zejména během plošných karanténních opatření.

Většina našich členů byla nucena se rychle adaptovat na novou situaci, kdy se potýkali s nedostatkem potravin, vybavení, skladovacích prostor i dobrovolníků, a museli si vytvořit nové agilní způsoby bezpečné a rychlé distribuce potravin svým místním partnerským organizacím.

A konečně 80 % respondentů uvedlo, že covid-19 ovlivnil jejich každodenní činnost ve vztahu k FEAD.

Zároveň 90 % respondentů uvedlo, že nové nařízení (EU) č. 223/2014,⁹ kterým byla zavedena zvláštní opatření reagující na rozšíření onemocnění COVID-19, neovlivnilo každodenní provoz FEAD.

Od začátku pandemie až dosud členové European Food Banks Federation svou každodenní činností pokračují v poskytování podpory dobročinným organizacím, jež pomáhají těm nejchudším.

Když byl FEAD založen v roce 2014, Evropská unie prokázala silnou solidaritu a vůli starat se o nejzranitelnější občany a zároveň aktivovala rozsáhlou síť solidarity zahrnující veřejné orgány, sociální služby a organizace občanské společnosti. Dnes je nesmírně důležité, aby Evropská unie byla odvážná a projevila odhodlání postarat se o ty nejchudší, a to i po roce 2020.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/559 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 223/2014, pokud jde o zavedení zvláštních opatření reagujících na rozšíření onemocnění covid-19, 24. dubna 2020

European Food Banks Federation asbl - FEBA

Chaussée de Louvain 775
Brusel 1140, Belgie

+32 2 538 94 50

info@eurofoodbank.org

@EuroFoodBanks

@EuroFoodBanks

eurofoodbanks

European Food Banks Federation

eurofoodbanks

eurofoodbank.org

Vydáno v roce 2020, Brusel.

© FEBA. Všechna práva vyhrazena. Jakákoli reprodukce v plném rozsahu nebo zčásti musí uvádět titul a kredit FEBA a jejich členů jako vlastníků autorských práv.

Tato publikace získala finanční podporu z Programu Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace „EaSI“ (2014-2020). Bližší informace naleznete na webu: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=cs>. Stanoviska vyjádřená v této publikaci nemusí nutně odrážet oficiální postoje Evropské komise.